

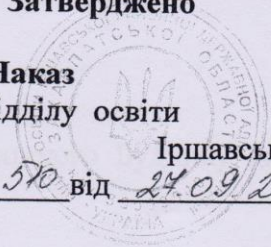
Відділ освіти Іршавської РДА
Іршавський районний Будинок дитячої творчості

Погоджено

Протокол засідання методичної ради
районного методичного кабінету
відділу освіти Іршавської РДА
№ 01 від 22.09.2016

Затверджено

Наказ
відділу освіти
Іршавської РДА
№ 570 від 24.09.2016

Навчальна програма
з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Образотворче мистецтво»
(авторська)

5 років навчання

Іршава – 2016

Автор:

Микита Любов Борисівна – керівник народної студії образотворчого мистецтва «Боржавська фантазія» Іршавського районного Будинку дитячої творчості, керівник гуртка-методист, член Національної спілки художників України.

Рецензенти:

Глушко В.І. – заступник директора Іршавського районного Будинку дитячої творчості.

Упорядник:

Глушко В.І. – заступник директора Іршавського районного Будинку дитячої творчості.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Одним з головних завдань образотворчої студії є створення умов для розвитку творчої, гармонійної, інтелектуально-розвинутої особистості, трудового виховання, формування готовності шкільної молоді до вибору свого місця в житті.

Мета її: навчити учнів розуміти мову образотворчого мистецтва, його специфічну образну природу, дати їм загальне уявлення про закономірності розвитку образотворчого мистецтва та архітектури і тісного зв'язку їх з процесом розвитку суспільства; навчити дітей техніці малювання олівцями та фарбами, малювати з натури, працювати над ескізами, працювати з природними матеріалами для складання композицій; дати учням правила виконання малюнків з натури, ескізів по пам'яті за темою, ознайомити з елементарними законами лінійної та повітряної перспективи, пояснити, від чого залежить виразність зображувальних предметів і як впливає навколишнє середовище на зміну їх кольору; ознайомити юних художників з різними видами декоративно-графічних робіт: декоративний розпис, варіанти аплікацій, оригамі, витинанка; привити дітям думку, що вчитись малювати або писати фарбами - це значить наполегливо трудитись, вчитись бачити, спостерігати, порівнювати, запам'ятовувати побачене; знайомити учнів з творами видатних майстрів-художників.

Способом підвищення ефективності навчально-виховного процесу студії образотворчого мистецтва «Боржавська фантазія» є встановлення міжпредметних зв'язків. Це дає можливість закріплювати на уроках трудового навчання, природознавства, української мови і літератури, музики, креслення знань, умінь, навичок, одержаних на заняттях з образотворчого мистецтва, значно розширювати і поглиблювати ці знання, використовувати їх на практиці. Так, на заняттях студії часто використовуються близькі за змістом та напрямком музичні твори, при виконанні завдань із сюжетного малювання - уривки з оповідань, казок, віршів. На уроках літератури вчитель постійно демонструє репродукції картин відомих художників. Тісні зв'язки заняття студії мають з уроками природознавства, ботаніки, біології. Об'єктами зображення з натури є овочі, фрукти,

листя і гілки дерев, кущів, квіти, представники тваринного світу. Уважний аналіз їх форми пропорції, конструктивної побудови, кольору супроводжується подачею дітям інформації з біології. Знання, одержані на заняттях студії (поняття ритму, гармонійних кольорових відношень, елементів композиції), необхідні при виконанні робіт на уроках з трудового навчання.

Формами проведення занять можуть бути: лекції, практикуми, бесіди естетики з елементами анкетування та тестування, конкурси, виставки, творчі звіти, персональні виставки.

Дітей, що займаються в студії, треба також ознайомити з технікою безпеки та правилами користування матеріалами (ножицями, стеками, перами, фарбами, лаками, гвіздками, кнопками та ін.) та технічними засобами навчання.

Програма розрахована на три рівні навчання.. Початковий рівень – 144 години, з них 120 год. практичних занять. Основний рівень першого і другого років навчання – 216 годин, з них 180 год. практичних занять. Вищий рівень – два роки навчання – 324 години на рік, з них 288 годин практичних занять.

По закінченні студії вихованцям, які продовжуватимуть навчання у спеціалізованих навчальних закладах, видається характеристика.

Навчально-тематичний план

(початковий/підготовчий рівень навчання)

№	Теми занять	Всього годин	Теорія	Практика
1.	<i>Вступне заняття. Види мистецтва, інструменти та матеріали.</i>	4	2	2
II	<i>Основні види образотворчого мистецтва</i>			
	1. Рисунок олівцем, аквареллю.	16	4	12
	2. Живопис:			
	- простий натюрморт;	20	8	12
	- пейзаж;	40	8	32
	- постать людини, портрет.	20	8	12
	5. Архітектура.	4	2	2
	Декоративний малюнок.	20	6	14
	<i>РЕЗЕРВ ВИКЛАДАЧА</i>	16		16
	1. <i>ПІДСУМКОВІ ЗАНЯТТЯ</i>	4		4
III	Всього:	144	38	106

(початковий рівень навчання)

№	Теми занять	Всього годин	Теорія	Практика
1.	<i>Вступне заняття. Види мистецтва, інструменти та матеріали.</i>	4	2	2
II	<i>Основні види образотворчого мистецтва</i>			
	1. Рисунок олівцем, аквареллю.	6	2	4
	2. Живопис:			
	- простий натюрморт;	10	2	8
	- пейзаж;	30	8	22
	- постать людини, портрет.	30	8	22
	5. Архітектура.	14	2	12
	Декоративний малюнок.	20	6	14
	<i>РЕЗЕРВ ВИКЛАДАЧА</i>	26		26

	2. ПІДСУМКОВІ ЗАНЯТТЯ	4		4
III	Всього:	144	30	114

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

(початковий рівень навчання)

1. Вступ (4 год.)

Організаційне заняття. Ознайомлення учнів з роботою студії, її вимогами, метою та умовами навчання. Правила техніки безпеки. Види мистецтва. Історія образотворчого мистецтва. Види образотворчого мистецтва. Ознайомлення учнів з творами відомих художників. Демонстрування репродукцій, перегляд слайдів. Матеріали та техніки. Основні навички роботи кольоровими, графітними олівцями; акварельними та гуашевими фарбами.

2. Основні розділи образотворчого мистецтва:

I. Рисунок (6 год.)

- Поняття "рисунок"
- Робота графітними, кольоровими олівцями, аквареллю.

II. Живопис (70 год.)

Простий натюрморт (10 год.)

Поняття "натюрморт". Начерки і замальовки з натури (квіти, листочки). Начерки і замальовки з натури (овочі, фрукти). Начерки і замальовки з натури (птахи, тварини). Натюрморт акварельними, гуашевими фарбами "Ваза з квітами".

Оформлення робіт.

- **Пейзаж (30 год.)**

Поняття "пейзаж". Показ робіт художників-пейзажистів. Екскурсія до парку, лісу. Начерки з натури. Пейзаж олівцями. Пейзаж, виконаний акварельними та гуашевими фарбами. Оформлення робіт.

- **Портрет, постать людини (30 год.)**

Бесіда про портрет. Основні ознаки портрету. Демонстрування творів

художників-портретистів. Начерки з натури. Портрет фарбами. Постать людини олівцями (начерки, ескізи). Композиції з використанням постаті людини. Оформлення робіт.

III. Архітектура (14 год.)

Поняття архітектура. Історія архітектури краю. Будинок. Побудова в просторі. Виготовлення та оформлення робіт.

IV. Декоративний малюнок (орнамент, розпис) (20 год.)

Види орнаменту. Орнаментальні композиції. Елементи декоративного розпису. Малюнок олівцем (ескіз). Виконання розпису на картоні та підручному матеріалі.

V. Резерв викладача (26 год.)

VI. Підсумкові заняття (4 год.)

ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Вихованці повинні знати:

- Види образотворчого мистецтва. Твори відомих художників.
- Мати поняття: композиції, форми, об'єму, побудови, перспективи.
- Знати основні, похідні кольори. Мати поняття контрасту і додаткових кольорів.
- Правила користування матеріалами та інструментами.

Вихованці повинні вміти:

- Користуватися олівцями, фарбами.
- Малювати ескізи, начерки та користуватися ними.
- Підбирати матеріали для композицій.
- Аналізувати власні роботи та роботи товаришів.

Важливим досягненням першого року навчання є розвиток у дітей творчого мислення і фантазії, художнього смаку, виховання у них доброзичливості і колективізму, любові до природи рідного краю.

Основними методами діагностики передбачуваних результатів є спостереження за роботою, усне опитування, анкетування, тестування дітей, з'ясування побажань батьків, знайомство з досвідом та досягненнями гуртківців зі схожими

напрямами роботи, з метою досліджень вражень дітей та стимулювання в них творчого інтересу.

Основними формами роботи є: самостійна та колективна робота студійців, виставки дитячих робіт, конкурси різного рівня.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

(основний рівень 1-ий рік навчання)

№п/ п	Теми занять	Всього годин	Теорія	Практика
I	ВСТУПНІ ЗАНЯТТЯ:			
	1.Знайомство з планом роботи студії. Організаційне заняття. Правила техніки безпеки.	3	3	
	2. Історія образотворчого мистецтва. Види образотворчого мистецтва. Жанри живопису. Знайомство з творами видатних художників. Матеріали та техніки	6	6	
	ОСНОВНІ РОЗДІЛИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА			
II	1. Рисунок олівцем, пером.	12	3	9
	2. Живопис:			
	- складний натюрморт (з використанням 1-3 предметів з драпіровкою);	15	3	12
	- пейзаж	40	4	36
	- портрет (людина в русі);	33	4	29

	Архітектура	30	6	24
	Декоративний малюнок (орнамент, розпис, одяг)	30	6	24
	- ЕКСКУРСІЇ	6		6
	ПІДСУМКОВІ ЗАНЯТТЯ	6		6
III	РЕЗЕРВ ВИКЛАДАЧА	35	5	30
IV	Всього	216	40	176

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

(основний рівень навчання)

1. Вступ (3 год.)

Організаційне заняття (6 год.)

Ознайомлення з планом роботи студії на навчальний рік. Правила техніки безпеки.

Історія мистецтва. Види образотворчого мистецтва. Жанри живопису. Демонстрування творів відомих художників.

Матеріали і техніки. Ознайомлення з новими матеріалами: вугілля, сангіна, пастель, крейда, олійні фарби

2. Основні види образотворчого мистецтва:

I. Рисунок (12 год.)

Начерки з натури олівцем, пастеллю, пером (квіти, листочки). Начерки з натури (овочі, фрукти). Начерки птахів. Постановка геометричних фігур. Постановка з 2-3 предметів.

II. Живопис (15 год.)

Жанри живопису. Техніка живопису. Складний натюрморт. Оформлення робіт.

III. Пейзаж (40 год.)

Розширення поняття "пейзаж". Види пейзажів (парковий, сільський, міський, гірський, морський). Демонстрування творів художників-пейзажистів (репродукції, слайди). Екскурсії до лісу, парку, річки. Робота на пленері. Начерки. Оформлення робіт.

IV. Портрет (33 год.)

Основні ознаки портрету. Портрет друга олівцями. Портрет акварельними фарбами. Ескіз до композиції з використанням постаті людини (в русі). Робота над створенням композиції. Оформлення робіт.

V. Архітектура (30 год.)

Поняття архітектура. Історія архітектури краю. Будинок, церква. Побудова та простір. Виконання в кольорі. Оформлення робіт.

VI. Декоративно-ужиткове мистецтво

- Оригамі як один із нових видів роботи з папером.
- Місце оригамі в українському ужитковому мистецтві.
- Моделювання.
- Створення авторських робіт
- Оформлення робіт.

VII. Декоративний малюнок (30 год.)

Орнамент. Стилізація рослин в орнаменті (рослинний орнамент). Стилізація тварин в орнаменті (тваринний орнамент). Виготовлення композицій, писанок з використанням різних видів орнаменту. Розпис одягу. Національний одяг. Гуаш та акварель. Оформлення робіт.

VIII. Екскурсії (6 год.)

IX. Резерв викладача (35 год.)

X. Підсумкові заняття (6 год.)

ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Вихованці повинні знати:

Види образотворчого мистецтва. Жанри живопису. Поняття композиції: розміщення, правила побудови; лінійна і повітряна перспективи; об'єм; основні,

похідні та додаткові кольори і правила їх використання.

Вихованці повинні вміти:

- Користуватися різними матеріалами і техніками.
- Малювати начерки, ескізи і вміло користуватися ними.
- Працювати на пленері.
- Підбирати матеріали для композиції.
- Аналізувати власні роботи та роботи інших учнів.
- Правильно і охайно виконувати і оформляти роботи.

Головним досягненням **другого року** навчання є розвиток у дітей внутрішньої культури, творчої активності, навичок самооцінки та самоконтролю, пізнавального інтересу до культури, звичаїв та історії образотворчого мистецтва; виховання духовності, культури поведінки, творчої індивідуальності, шанобливого ставлення до природи.

Основними методами діагностики прогнозованих результатів є опитування, дітей і батьків; екскурсії на виставки декоративно-ужиткового мистецтва з метою досліджень вражень дітей та стимулювання в них творчого інтересу.

Основними формами контролю є: самостійна та колективна робота студійців, виставки дитячих робіт, персональні виставки вихованців, майстер-класи, конкурси різного рівня та підсумкові заняття.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

(основний рівень 2 – 4-ий рік навчання)

№ п/п	Теми занять	Всього годин	Теорія	Практика
I	ВСТУПНІ ЗАНЯТТЯ:			
	1.Знайомство з планом роботи студії. Організаційне заняття. Правила техніки безпеки.	3	3	

	2. Історія закарпатської школи живопису та її засновники. Особливості стилю. Знайомство з творами видатних художників Закарпаття.	9	9	
	ОСНОВНІ РОЗДІЛИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА			
II	3. Живопис: - складний натюрморт (з використанням ужиткових предметів Закарпаття);	30	6	24
	- пейзаж з елементами архітектури;	54	6	48
	- портрет з натури	45	6	39
	Архітектура дерев'яних церков рідного краю	45	6	39
	Графіка (інтер'єр кімнати)	36	6	30
	Декоративний малюнок (національний одяг)	27	3	24
	ЕКСКУРСІЇ	6		6
	- ПІДСУМКОВІ ЗАНЯТТЯ	6		6
	РЕЗЕРВ ВИКЛАДАЧА	39	6	33
III	Всього	324	54	270
IV				

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

(основний рівень навчання)

I. Вступ. Організаційне заняття. Ознайомлення з планом роботи студії на навчальний рік. Правила техніки безпеки **(3 год.)**

2. Історія закарпатської школи живопису та її засновники. Особливості стилю. Знайомство з творами видатних художників Закарпаття. **(9 год.)**

II. Основні види образотворчого мистецтва

Живопис (36 год.)

Складний натюрморт з використанням ужиткових предметів Закарпаття. Об'єм, особливості кольорів, проробка деталей. Оформлення робіт.

Пейзаж з елементами архітектури (54 год.)

Аналіз робіт народного художника України, відомого закарпатського пейзажиста Володимира Микити. Побудова в просторі. Кольорові співвідношення. Екскурсії по місту Іршава. Начерки. Оформлення робіт.

Портрет з натури (45 год.)

Аналіз робіт відомого закарпатського портретиста, народного художника України Андрія Коцки. Портрет жінки у закарпатському традиційному вбранні.

Архітектура дерев'яних церков рідного краю (45 год.)

Історія. Особливості побудови дерев'яної церкви. Святомихайлівська церква села Івашковиця.

Графіка (інтер'єр кімнати) (36 год.)

Побудова в просторі кімнати: лінія горизонту, точка сходження, предмети. Світлотіні. Оформлення робіт.

Декоративний малюнок (національний одяг) (27 год.)

Створення тематичного одягу засобами образотворчого мистецтва.

Екскурсії (6 год.)

Резерв викладача (36 год.)

Підсумкові заняття (6 год.)

ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Вихованці повинні знати:

Історію закарпатської школи живопису та її засновників. Особливості стилю та

твори видатних художників Закарпаття. Складний натюрморт та портрет з натури з елементами народного вбрання. Побудову інтер'єру та дерев'яної церкви Закарпаття.

Вихованці повинні вміти:

- Користуватися різними матеріалами і техніками.
- Малювати начерки, портрети, володіти кольором.
- Працювати на пленері.
- Підбирати матеріали для композиції.
- Володіти навиками закарпатської школи живопису.
- Аналізувати роботи закарпатських художників.

Головним досягненням **третього-п'ятого року** навчання є вміння володіти різними техніками образотворчого мистецтва, розвиток художнього смаку, навичок самооцінки та самоконтролю, формування індивідуального стилю, виховання духовності, естетичних смаків, розуміння культури рідного краю.

Основними методами діагностики прогнозованих результатів є опитування, дітей і батьків; екскурсії на виставки декоративно-ужиткового мистецтва з метою досліджень вражень дітей та стимулювання в них творчого інтересу.

Основними формами контролю є: самостійна та колективна робота студійців, виставки дитячих робіт, персональні виставки вихованців, майстер-класи, конкурси різного рівня та підсумкові заняття.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

(вищий рівень 1-2-ий рік навчання)

№ з/п	Теми занять	Всього годин	Теорія	Практика
	ВСТУПНІ ЗАНЯТТЯ:			
	1.Знайомство з планом роботи студії. Організаційне заняття. Правила	3	3	

I	техніки безпеки.			
	2. Український живопис. Його місце у світовому мистецтві. Знайомство з творами видатних художників України.	9	9	
	4. Живопис:	39		33
	- натюрморт в інтер'єрі		6	
	- пейзаж та дерев'яна церква;	60	6	54
	- фігура людина в просторі	54	6	48
	Мальованка як вид писанкарства	33	3	30
II	Графіка (побудова геометричних фігур, світлотіні)	60	12	48
	ЕКСКУРСІЇ	6		6
	РЕЗЕРВ ВИКЛАДАЧА	54	9	45
	ПІДСУМКОВІ ЗАНЯТТЯ	6		6
	Всього	324	54	270

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

(вищий рівень навчання 1-2 роки)

I. Вступ. Організаційне заняття. Ознайомлення з планом роботи студії на навчальний рік. Правила техніки безпеки **(3 год.)**

2. 2. Український живопис. Його місце у світовому мистецтві. Знайомство з творами видатних художників України **(9 год.)**

II. Основні види образотворчого мистецтва

Живопис

Натюрморт в інтер'єрі **(39 год.)**. Побудова та кольорове рішення.

Пейзаж та дерев'яна церква **(60 год.)**

Ознайомлення з творами члена Національної спілки художників України Любові Микити. Особливості композиційного та кольорового рішення.

Начерки та створення особистої композиції. Оформлення робіт.

Фігура людина в просторі (54 год.)

Спостереження, начерки з людини. Створення індивідуальних композицій з рухами людини.

Мальованка як вид писанкарства (33 год.)

Історія мальованки рідного краю. Дослідницька робота. Створення індивідуальних ескізів. Виконання мальованки в кольорі.

Графіка (60 год.)

Побудова геометричних фігур, світлотіні. Виконання.

Екскурсії (6 год.)

Резерв викладача (54 год.)

Підсумкові заняття (6 год.)

ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Вихованці повинні знати:

Історію закарпатської школи живопису та її засновників. Особливості стилю та твори видатних художників Закарпаття. Складний натюрморт та портрет з натури з елементами народного вбрання. Побудову інтер'єру та дерев'яної церкви Закарпаття.

Вихованці повинні вміти:

- Користуватися різними матеріалами і техніками.
- Малювати начерки, портрети, володіти кольором.
- Працювати на пленері.
- Підбирати матеріали для композиції.
- Володіти навиками закарпатської школи живопису.
- Аналізувати роботи закарпатських художників.

Головним досягненням **вищого** навчання є вміння володіти різними техніками образотворчого мистецтва, розвиток художнього смаку, навичок самооцінки та самоконтролю, формування індивідуального стилю, виховання духовності, естетичних смаків, розуміння культури рідного краю.

Основними методами діагностики прогнозованих результатів є опитування, дітей і батьків; екскурсії на виставки декоративно-ужиткового мистецтва з метою досліджень вражень дітей та стимулювання в них творчого інтересу.

Основними формами контролю є: самостійна та колективна робота студійців, виставки дитячих робіт, персональні виставки вихованців, майстер-класи, конкурси різного рівня та підсумкові заняття.

